

Gäller för: Central intensivvårdsavdelning, Verksamhet
Anestesi-Operation-Intensivvård Sahlgrenska
Innehållsansvar: Jonatan Oras, (jonor3), Universitetssjukhusöverläkare
Granskad av: Jonatan Oras, (jonor3), Universitetssjukhusöverläkare
Godkänd av: Peter Dahm, (petda5), Verksamhetschef

Giltig från: 2026-05-18

Giltig till: 2028-05-18

Omvårdnad - Patientdagbok CIVA

Revideringar i denna version

260518 Uppdatering av text och referenser

Syfte

Syftet med dagboken är att hjälpa patienten att förstå samt bearbeta upplevelser från intensivvårdstiden.

Arbetsbeskrivning

Bakgrund

Intensivvårdspatienter vårdas i en högteknologisk miljö, ständigt omgiven av personal och med aktiviteter som pågår dygnet runt. Miljön kan uppfattas som obegriplig, skrämmande och stressande. Det kritiska tillståndet, stress, sederande och smärtstillande läkemedel samt en oftast rubbad sömncykel kan komma att påverka patientens minne och upplevelse. Patienter kan ha lösryckta minnesbilder av mardrömmar, hallucinationer och paranoida vanföreställningar från intensivvårdstiden. Kombinationen av sådana minnen och att samtidigt ha få verkliga minnen kan leda till att patienten behöver hjälp att få förklarat och förtydligat intensivvårdstiden. Utifrån patientens perspektiv återberättar dagboken intensivvårdstiden och kan därigenom skapa sammanhang mellan verklighet och överklighet. Dagbok och foto kan hjälpa till att förklara, förstå och minnas vårdtiden och på så sätt vara ett stöd i den psykologiska återhämtningen. Således kan dagboken vara vårdande ur ett personcentrerat vårdvetenskapligt perspektiv där den med ord förklarar, förtydligar och beskriver patientens historia på IVA, vilket kan hjälpa patienten med den psykologiska återhämtningen.

Genom att skriva i dagboken kan närstående uppleva att de hjälper till att skapa en berättelse från intensivvårdstiden. Att skriva i dagboken kan för närstående uppfattas som en meningsfull aktivitet, att kommunikationen och relationen upprätthålls, men även som en flykt i stunden, under en känslösam och osäker tid. Dagboken kan också utgöra ett stöd i sorgprocessen för de närstående som har mist sin familjemedlem.

Start av dagbok

Dagbok startas till alla intensivvårdspatienter med en förväntad vårdtid över ett dygn. Det är viktigt att starta dagbok även till de som inte har svenska som modersmål, då det finns möjlighet att använda sig av närstående och/eller tolk för att få hjälp med att översätta innehållet. Personal som vårdar patienten startar och skriver dagbok.

Dagböcker att starta finns hos administratör CIVA. Varje dagbok är märkt med ett loggnummer. Motsvarande loggnummer skrivs i ett dagboksregister (loggbok) i en pärm som återfinns bredvid dagböckerna. Om patienten vårdas en längre tid på CIVA och dagboken blir full, används onumrerad dagbok och samma loggnummer skrivs in i den nya dagboken. Dagboken skall märkas med patientens namn och födelsedata på framsidan.

I loggboken dokumenteras:

- Patientens namn och födelsedata
- Patientens telefonnummer
- Närståendes förnamn, efternamn och telefonnummer
- Startdatum
- Sängplats
- Bakavdelning

Att skriva patientdagbok

Informera närstående och patienten om han/hon är vaken om dagbokens syfte. Uppmuntra gärna närstående till att skriva. Barn kan också uppmuntras till att skriva, lämna en hälsning eller rita en teckning i dagboken.

Varje skrivtillfälle skall vara daterat och signerat av passets team med bläckpenna.

Dagboken inleds med en resumé som kortfattat beskriver varför patienten vårdas på CIVA. Dag för dag beskrivs exempelvis miljön, personlig omvårdnad, kopplingar till patientens personliga intressen,

besök, undersökningar, sömn med mera. Lathund för hjälp vid skrivande finns på varje vårdrum.

Försök att undvika medicinska facktermer, förutom de termer som finns beskrivna i dagbokens ordlista. Tänk på att inte namnge annan personal utan dess samtycke. Namnge eller omnäm inte medpatienter.

När patienten skrivs ut eller avlider avsluta dagboken med för situationen lämplig text.

Fotografering

Lathund för hjälp vid fotografering finns på varje vårdrum. Foto från intensivvårdstiden är ett viktigt komplement till dagboken. Därför kan vårdpersonalen ta foto av patienten under följande förutsättningar:

- Att vaken patient tillfrågas och ger sitt medgivande. Icke vakna patienter kan fotograferas om de tillfrågas i efterhand hur de vill göra med bilderna enligt nedan.
- Att inget annat sekretessbelagt än patienten själv finns med på bilderna.
- Att bilderna tas med omsorg och hänsyn till patientens integritet.
- Att bilderna förvaras säkert.
- Att patienten får ta del av bilderna vid återbesöket och själv bestämma om de ska destrueras eller om patienten önskar att behålla dem.
- Att bilder på avliden patient som närstående inte önskar att behålla destrueras.

Kamera för dagboks fotografier finns i läkemedelsrummet. För att kunna identifiera patienten skall första bilden vid varje fototillfälle vara en bild med namn, födelsedata, dagens datum och loggnummer (fotografera förslagsvis id etikett märkt med loggnummer).

Fotografierna kan exempelvis beskriva patienten, miljön och personlig omvårdnad. Det är bra om patienten inte är ensam på alla fotografier, ta gärna med närstående och personal. Fotografera gärna även från patientens vy.

Hantering och utlämning av patientdagbok efter avslutad IVA vård

När patienten lämnar avdelningen sparas dagboken i märkt back hos administratör CIVA. Dagboken med fotografier är patientens ägodel och den omfattas av sekretess och förvaras av postIVA-mottagningen fram tills uppföljningsmötet. Undantag är om patienten själv önskar att få med sig dagboken direkt. Om patient eller närstående får med sig dagboken från CIVA, skriv detta i loggboken. I annat fall får patient och/eller närstående dagbok och foton vid uppföljningssamtalet.

Kunskapsöversikt

Egerod, I., Storli, S. L. & Åkerman, E. (2011). Intensive care patient diaries in Scandinavia: a comparative study of emergence and evolution. *Nursing Inquiry*, 18(3), s.235-246. <https://doi-org.lib.costello.pub.hb.se/10.1111/j.1440-1800.2011.00540.x>

Eklind, S., Olby, K. & Åkerman, E. (2023). The Intensive Care Unit Diary – A significant complement in the recovery after intensive care. A focus group study. *Intensive and Critical Care Nursing*, 74, s.103337-103337. <https://doi.org.10.1016/j.iccn.2022.103337>

Galazzi, A., Adamini, I., Bazzano, G., Cancelli, L., Fridh, I., Laquintana, D., Lusignani, M. & Rasero, L. (2022). Intensive care unit diaries to help bereaved family members in their grieving process: a systematic review. *Intensive & Critical Care Nursing*, 68, s. 103121-103121, Article 103121. [Doi.org/10.1016/j.iccn.2021.103121](https://doi.org/10.1016/j.iccn.2021.103121)

Johansson, M., Hanson, E., Runeson, I. & Wåhlin, I. (2015). Family members experiences of keeping a diary during a sick relative's stay in the intensive care unit: A hermeneutic interview study. *Intensive and Critical Care Nursing*, 31(4), s. 241-249. <https://doi.org/10.1016/j.iccn.2014.11.002>

Johansson, M., Wåhlin, I., Magnusson, L. & Hanson, E. (2019). Nursing staff's experiences of intensive care unit diaries: a qualitative study. *Nursing in Critical care*, 24(6), ss. 407-413. <https://doi-org.lib.costello.pub.hb.se/10.1111/nicc.12416>

Riktlinje för uppföljning av vuxna patienter som vårdats på intensivvårdsavdelning. Nationellt Programråd (NPO) (2023). Perioperativ vård, Intensivvård och transplantation.

Schofield, R., Dibb, B., Coles-Gale, R. & Jones, C. J. (2021). The experience of relatives using intensive care diaries: A systematic review and qualitative synthesis. *International Journal of Nursing Studies*, 119, 103927-103927, Article 103927. <https://doi.org/10.1016/j.ijnurstu.2021.103927>

Secunda, K. -E. & Kruser, J. -M. (2022). Patient-Centered and Family-Centered Care in the Intensive Care Unit. *Clinics in chest medicine*, 43(3), 2.353-550. doi:10.1016/j.ccm.2022.05.008

Svenska Intensivvårdsregistret (SIR) (2020). *Vad är intensivvård?* <https://icuregswe.org/patient-ochnarstaende/Intensiv/>

Granskare/arbetsgrupp

Sofie Ahlbom, IVA-sjuksköterska CIVA SU

Ulrika Olsson, IVA-sjuksköterska CIVA SU

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Central intensivvårdsavdelning, Verksamhet
Anestesi-Operation-Intensivvård Sahlgrenska

Innehållsansvar: Jonatan Oras, (jonor3),
Universitetssjukhusöverläkare

Granskad av: Jonatan Oras, (jonor3),
Universitetssjukhusöverläkare

Godkänd av: Peter Dahm, (petda5), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9805-1593997-1329

Version: 10.0

Giltig från: 2026-05-18

Giltig till: 2028-05-18